

Forsvarspolitik, herunder forbindelserne mellem EU og NATO

Europa-Parlamentets beslutning om den nuværende situation inden for Den Europæiske Sikkerheds- og Forsvarspolitik (ESFP) og forbindelserne mellem EU og NATO

Europa-Parlamentet,

- A. der minder om, at udviklingen af Den Europæiske Sikkerheds- og Forsvarspolitik (ESFP) og oprettelsen af strukturer, der gør det muligt for Den Europæiske Union at gennemføre en politik til konfliktforebyggelse og civil og militær krisestyring, blev gennemført med henblik på at underbygge troværdigheden af en sammenhængende fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), som tjener de internationale interesser og universelle værdier, således som disse kommer til udtryk i FN-pagten,
- B. der henviser til, at NATO er den militære sikkerhedsorganisation for kollektivt forsvar, og at de europæiske stater bør yde et større og mere effektivt bidrag med hensyn til en fordeling af byrden, når det gælder allieret sikkerhed og ansvaret for forsvaret,
- C. der henviser til erklæringen fra Det Europæiske Råd i Laeken om Den Europæiske Sikkerheds- og Forsvarspolitik operative kapacitet, som skulle gøre det muligt for Den Europæiske Union at analysere og planlægge, træffe beslutninger, og i det omfang NATO ikke selv er involveret, iværksætte og gennemføre militære krisestyringsoperationer,
- D. der henviser til, at en balanceret udvikling af den militære og civile kapacitet er nødvendig, hvis Unionen skal gennemføre en effektiv krisestyring, hvilket indebærer et snævert samarbejde mellem alle ressourcer og instrumenter, både civile og militære, som står til Unionens rådighed,
- E. der er klar over, at der er væsentlige mangler med hensyn til de centrale militære kapaciteter og midler, som ville sikre, at hele spektret af Petersberg-opgaver kunne gennemføres med hurtig deployering, fuld mobilitet, sikker og interoperabel kommunikation og bæredygtighed i marken,
- F. der bemærker, at de vigtigste kapacitetsmangler, som blev belyst under konferencen om kapacitetsforbedringer den 19. november 2001, omfatter strategiske mangler inden for lufttransportsystemerne og inden for C 3-I-systemerne (kommando, kontrol, kommunikation og efterretning) såvel som taktiske mangler på andre områder,
- G. der konstaterer, at Unionens krisestyringskapacitet er blevet styrket som følge af den seneste udvikling af tættere rådslagning og samarbejde mellem EU og NATO inden for krisestyring i det vestlige Balkan,
- H. der imidlertid er bekymret over, at der endnu ikke er blevet indgået sikkerhedsordninger med NATO og aftaler om garanteret adgang til alliancens operationelle planlægning, under forudsætning af adgang til på forhånd definerede NATO-aktiver og -kapaciteter samt identifikation af en række kommandomuligheder, der stilles til rådighed for EU,

- I. der er stærkt forurolet over den voksende teknologiske kløft mellem amerikanske og europæiske styrker, som Kosovo-krisen og krigen i Afghanistan har bragt for dagen, og hvorved de europæiske styrker gradvis mister evnen til at arbejde i koalition med de amerikanske styrker, hvilket udgør en trussel mod den indre sammenhæng i den atlantiske alliance,
- J. der glæder sig over fremskridtene med hensyn til at fastlægge de konkrete mål for de civile aspekter af krisestyring, især inden for områderne politi, retsstatsprincipper og civilbeskyttelse; der erkender, at det er nødvendigt at tage yderligere skridt for at fastlægge de kvalitative krav på disse områder samt omfanget og arten af EU's civile krisestyringskapacitet,
- K. der bemærker, at den yderligere udvikling i EU's civile krisestyringskapacitet vil kræve en omfattende vurdering af behovene med henblik på at klarlægge de andre områder, hvor EU bør udbygge sin kapacitet og forbedre mekanismerne for at sikre, at den civile krisestyring er forenelig med Fællesskabets aktiviteter og bidrager til EU's evne til at forebygge konflikter,
- L. der erkender, at bekæmpelsen af international terrorisme efter begivenhederne den 11. september 2001 er blevet et overordnet mål for Den Europæiske Sikkerheds- og Forsvarspolitik, som imidlertid ikke kan gennemføres alene med militære midler, og at forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme kræver en lang række ikke-militære foranstaltninger, som f.eks. udveksling af efterretninger, politi- og domstolssamarbejde, hvor der vil være behov for et fuldstændigt interinstitutionelt samarbejde på tværs af søjlerne, eller opbygning af demokratiske institutioner, infrastrukturer og civilsamfund i stater, der er brudt sammen eller trues af sammenbrud,
- M. der understreger, at bekæmpelsen af den internationale terrorisme ikke bør få indflydelse på borgernes politiske og sociale rettigheder og menneskerettigheder og ikke bør være et alibi for at yde massiv støtte til regeringernes undertrykkelse af deres borgere; der endvidere understreger, at EU's største bidrag til at forhindre international terrorisme vil være dets evne til effektivt at opbygge eller genopbygge demokratiske institutioner, sociale og økonomiske infrastrukturer, god regeringsførelse og et civilsamfund,
 - 1. glæder sig over de fremskridt, der hidtil er sket med hensyn til oprettelsen af EU's krisestyringsstruktur og –procedurer såvel som medlemsstaternes tilsagn inden for militær og civil kapacitet, som vil gøre det muligt for EU at gennemføre politimissioner og begrænset militær krisestyring i den "lave" ende af Petersberg-opgaverne, herunder f.eks. humanitære opgaver og redningsopgaver og fredsbevarende missioner;
 - 2. støtter derfor Rådets afgørelse af 18.-19. februar 2002 om en EU-politimission (EUPM) i Bosnien-Hercegovina, der skal indsættes den 1. januar 2003 som en opfølgning til De Forenede Nationers internationale politistyrke (IPTF);
 - 3. mener, at EUPM vil være en vigtig civil krisestyringsintervention i Bosnien-Hercegovina som et led i ESFP og en bredere strategi med henblik på stabiliserings- og associeringsprocessen for hele regionen;

4. mener, at startomkostningerne på 14 mio. euro for 2002 såvel som den større del på 20 mio. af de 38 mio. euro om året til driftsudgifter for 2003-2005 bør finansieres over FUSP-budgettet på betingelse af, at Parlamentet høres som et led i budgetproceduren; henviser til, at dette også omfatter en aftale mellem den fælles budgetmyndigheds to parter om et generelt fleksibilitetsinstrument inden for EU's budget for finansiering af civile krisestyringsoperationer;
5. går ind for hensigtserklæringen fra Det Europæiske Råd i Barcelona om udstationering af EU's hurtige udrykningsstyrke med henblik på dens første fredsbevarende mission i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, idet man overtager NATO's "Amber Fox"-operation, som allerede nu kun består af europæiske styrker;
6. mener, at en sådan styrke, som vil være afhængig af adgang til NATO's planlægningskapacitet (Shape) og kommandokapacitet (D-Saceur), vil være af stor symbolsk og praktisk betydning for EU's troværdighed inden for krisestyring;
7. mener, at den påkrævede anvendelse af NATO's planlægnings- og kommandostruktur i tilfælde af en EU-operation i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien ikke bør være til hinder for en generel aftale om inddragelse af NATO-lande, der ikke er medlem af EU;
8. mener, at det første forsøg på at nå frem til en aftale med Tyrkiet, fandt sted uden for EU's beslutningsprocedurer og forventer, at en global aftale mellem EU og NATO om anvendelsen af NATO's midler og kapacitet ikke vil undergrave Unionens beslutningsautonomi; opfordrer Kommissionen og Rådet til at forelægge Parlamentet en erklæring om forhandlingsmandatet på dette område;
9. understreger, at udgifterne til operationer, der har følger for militæret eller forsvaret bør deles mellem medlemsstaterne og Fællesskabet;
10. opfordrer indtrængende medlemsstaternes regeringer til at give den hurtige udrykningsstyrkes behov absolut prioritet ved i forbindelse med deres forsvarsindkøb at lægge hovedvægten på udstyr og teknologi, som kan forbedre dens kapacitet til at gennemføre missioner af Petersberg-typen; dette indebærer et behov for større interoperabilitet og standardisering af militært udstyr hos de europæiske styrker med henblik på deres anvendelse både inden for rammerne af EU-ESFP og NATO;
11. opfordrer medlemsstaterne til at prioritere kvaliteten af EU's militær- og politistyrker og sikre, at de personer, som deltager, har en indgående forståelse af deres opgave;
12. glæder sig over, at det spanske formandskab har nedsat fjorten tværfaglige arbejdsgrupper, der skal undersøge de vigtigste mangler på de 40 områder, hvor der er blevet fastslået mangler inden for militærudstyret;
13. mener, at en forbedring af den militære kapacitet ikke kun er et spørgsmål om tilstrækkelige forsvarsbudgetter, men at den primært kan opnås gennem en rationalisering af forsvarsindsatsen og en øget synergi mellem de nationale og multinationale projekter og gennem yderligere afskaffelse af forældede strukturer og styrker, der stammer fra den kolde krig; mener endvidere, at etableringen af en kapacitetsudviklingsmekanisme som vedtaget under Det Europæiske Råds møde i Göteborg betyder, at det nu er tidspunktet,

hvor der igen kan iværksættes en aktion på dette område som et integreret element af den europæiske kapacitetshandlingsplan;

14. mener, at en stærk, effektiv og levedygtig europæisk våbenindustri, herunder forsknings- og udviklingskapaciteter, og en effektiv indkøbspolitik er altafgørende for udviklingen af ESFP og er en forudsætning, hvis den europæiske forsvarsindustri skal kunne konkurrere på mere lige vilkår med den amerikanske industri; er i den forbindelse foruroliget over de omfattende investeringer i forskning og udvikling, som visse medlemsstater overvejer at foretage i amerikanske våbenvirksomheder;
15. opfordrer Kommissionen til i denne henseende at forelægge Rådet og Parlamentet en ændret udgave af sin handlingsplan for 1997, idet revisionen bl.a. skal oplyse, om Kommissionen er i stand til at finansiere feasibility-undersøgelser vedrørende indkøb af støtteudstyr, der ikke er af militær oprindelse, og som skal opstilles af medlemsstaternes væbnede styrker, f.eks. tilpasningen af de eksisterende civile fly, således at de kan anvendes som lufttankningsfly;
16. mener i denne forbindelse, at otte europæiske landes udvikling og køb af de store A 400 M-fly indebærer en vigtig deployeringskapacitet, der sikrer, at de europæiske styrker er fuldt mobile;
17. mener, at en standardisering af forsvaret er absolut nødvendig og opfordrer medlemsstaternes regeringer til at lægge større vægt på oprettelsen af et europæisk våbenagentur og at overveje muligheden for at købe militærudstyr samlet og at lette den fælles anvendelse heraf;
18. opfordrer Rådet til, i forbindelse med gennemførelsen af dens europæiske kapacitetshandlingsplan og inden for de eksisterende organer, især det militære udvalg og Headline Goal Task Force, at etablere en systematisk procedure til evaluering af og høring på EU-plan om alle nationale langsigtede programmer om indkøb af forsvarsmateriel og planlægning med henblik på at nå frem til maksimale stordrifts- og effektivitetsfordele lige fra begyndelsen, f.eks. via Det Forenede Kongeriges program "Future Offensive Air System";
19. understreger på ny, at kontrollen med og begrænsningen i våbeneksporten såvel som en effektiv politik til at bekæmpe den globale spredning af lette våben til konfliktfyldte områder og til mere eller mindre officielle kampstyrker, bør betragtes som en integreret del af ESFP og EU's handelspolitik;
20. tilslutter sig det synspunkt, at det efter erklæringen fra Det Europæiske Råd i Laeken om den europæiske hurtige udrykningsstyrkes operationalitet er på tide, at møderne mellem EU's forsvarsministre på rådsplan formaliseres, og at der forelægges regelmæssige beretninger for Parlamentet;
21. minder om det belgiske initiativ til udarbejdelse af en hvidbog om Europas sikkerhed i nært samarbejde med NATO og opfordrer det spanske formandskab til hurtigst muligt at gå videre med dette projekt;
22. understreger behovet for at undersøge, i hvilket omfang alle Petersberg-opgaverne bør defineres på ny, således at der kan medtages hensigtsmæssige foranstaltninger til

bekæmpelse af international terrorisme og om nødvendigt tilpasse kapacitetsmålsætningen ("headline goal") og de civile aspekter i forbindelse med krisestyring; påpeger, at sådan en ny definering ikke bør udvides til at omfatte muligheden for massive militærangreb mod tredjepart, hvis formål er at komme fjenden i forkøbet;

23. kræver, at formandskabet aflægger beretning for Parlamentets ansvarlige udvalg om de erfaringer, som det får ved EU's militære øvelse i maj 2002, som vil omfatte kommando- og kontrolprocedurer frem for styrker i felten;
24. anmoder om, at Kommissionen i samarbejde med formandskabet foretager en omfattende behovsundersøgelse af den civile krisestyringskapacitet, således at EU kan definere sine mål inden for civil administration, justere og udvide sine kapacitetsmål på andre områder inden for civil krisestyring og sikre, at de konstaterede behov inden for krisestyring kan imødekommes gennem en sammenhængende og fælles planlagt deployering af medlemsstaternes kapacitet og fællesskabsinstrumenterne, og at disse bestræbelser integreres i og støtter langsigtede initiativer til konfliktforebyggelse;
25. anmoder også formandskabet om i sin foreslåede rapport om konfliktforebyggelse (Sevilla) at aflægge fyldestgørende beretning om ethvert fremskridt, der er sket i overensstemmelse med henstillingerne i Göteborg-handlingsplanen, Kommissionens meddelelse og Parlamentets beslutning af 13. december 2001¹ om konfliktforebyggelse, især om integrering af konfliktforebyggelse i alle EU's eksterne forbindelser, inddragelse af de internationale og lokale civilsamfund i aktiviteter med henblik på konfliktforebyggelse og -forvaltning såvel som intensivering af samarbejdet mellem FN og OSCE; minder om, at kriseforebyggelse og civil krisestyring er et spørgsmål under første søjle, hvor Kommissionen og Europa-Parlamentet har et klart ansvar;
26. minder om, at ansvaret for den parlamentariske kontrol med Europas sikkerheds- og forsvarspolitik deles mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter på basis af deres respektive rettigheder og pligter i henhold til de relevante traktater og forfatninger; gentager, at WEU's parlamentariske forsamling efter dets opfattelse derfor bør nedlægges;
27. bemærker, at militæruddgifterne og deployeringen af nationale væbnede styrker fortsat henhører under de nationale parlameters kompetenceområde, men at de løbende udgifter til EU's fælles krisestyringsaktioner bør dækkes over Fællesskabets budget og derfor kontrolleres af Europa-Parlamentet;
28. opfordrer derfor til tættere forbindelser og en øget udveksling af informationer mellem Parlamentet og de nationale parlamenter vedrørende spørgsmål om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik, således at der kan skabes mulighed for en mere omfattende dialog mellem parlamenterne;
29. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen og medlemsstaternes regeringer.

¹ Vedtagne tekster, punkt 15.